

عنوان مقاله:

نمادها و نقش مایه های کهن الگویی اسطوره های مذهبی در اشعار سیاوش کسرایی و سیمین بهبهانی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات هنر اسلامی، دوره 15، شماره 36 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

علی عرب خزائلی - دانشجوی دکترای تخصصی زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه مازندران

مسعود روحانی - دانشیار و عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه مازندران.

احمد غنی پور - دانشیار و عضو هیات علمی گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه مازندران.

خلاصه مقاله:

چکیده کهن‌الگوها یکی از بخش های مهم دانش اسطوره‌شناسی است که مطالعه آن‌ها زمینه واکاوی اشتراکات ذهن بشر در تمامی اعصار را ممکن می‌سازد و با بررسی این کهن‌الگوها می‌توان بین خودآگاه و ناخودآگاه ذهن بشر که آبشخور اسطوره هاست، ارتباط برقرار کرد. آنیما کهن الگویی بسیار مشهور در ادبیات فارسی است که ابتدا توسط روان شناسانی چون یونگ مطرح شد. کهن الگوی آنیما نیمه زنانه در وجود مردان است. این کهن الگو تحت تاثیر حضور مادر و پدر در وجود هر شخص شکل می‌گیرد و تحت شرایط اجتماع و زندگی هر شخص می‌تواند دچار تغییر و تحول شود. این تصویر بارها توسط پژوهشگران در اشعار شاعران مختلف بررسی شده است. هوشنگ ابتهاج (ه. الف. سایه) و سیاوش کسرایی از شاعران معاصر به شمار می‌آیند که کهن‌الگوها در شعرشان مجال بروز و ظهور فراوان یافته - است و یکی از دلایل اقبال عمومی به شعر آن‌ها استفاده فراوان از موتیف‌ها، تصاویر و واژگانی است که در حافظه ی قومی مردم وجود دارد. زن از وابسته‌های جدایی‌ناپذیر شعر فارسی ست که در ادوار مختلف از آن سخن گفته شده است و گاه در مقاطعی، به تنهایی سنگ بنای شعر فارسی گشته است؛ از این رو بررسی کهن‌الگوی آنیما در اشعار ابتهاج و کسرایی می‌تواند به نقد و تحلیل افکار این دو شاعر کمک شایانی بکند. در این پژوهش که به شیوه توصیفی تحلیلی صورت گرفته است، روش تحلیل داده‌ها کیفی است و برای استدلال نیز از روش استدلال استقرایی (از جزء به کل) استفاده شده است. نتایج پژوهش در بردارنده این مطلب است که در اندیشه شعری ابتهاج و کسرایی، به دلیل ویژگی های خاص زمانی و اجتماعی روزگارشان، این کهن‌الگو اشکال گوناگونی به خود گرفته است که قوام آن در دو هیئت کلی آنیمای خیالی/ انتزاعی و عشق به طبیعت، باز نمودی از این تصویرگری‌های رمزآلوده است. اهداف پژوهش: بررسی نقش ویژه کهن الگوی آنیما (زن و معشوق) بر مبنای اندیشه های روان شناختی. پرداختن به اندیشه ورای افکار شعری ابتهاج و کسرایی و بررسی کهن الگوی آنیما (روان زنانه مردان) و اشکال مختلف بروز و ظهور آن در کلام این دو شاعر. سوالات پژوهش: چگونه می‌توان بین مبحث کهن الگوی آنیما با مباحث روان شناسی ارتباطی هماهنگ ایجاد کرد کهن الگوی آنیما (روان زنانه مردان) به چه شیوه ایی در افکار شعری ابتهاج و کسرایی بروز و ظهور یافته است

کلمات کلیدی:

واژگان کلیدی: روان شناسی، کهن الگوی آنیما، بانو و معشوق، سیمین بهبهانی، سیاوش کسرایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1021825>

